

Oglasti

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zabvale domači oglasti itd. se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nad-tr.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
Icnaja enkrat na dan, razen sodej in
praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:
za celo leto 36 kron
za pol leta 18 „
za četrt leta 9 „
za en mesec 3 kron
Naročnino je plačevati naprej. Na za-
be brez priložne naročnine se uprava
ne ukira.

o tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
namazne številke po 6 stotink (3 nč.);
v Ljub. Trstu pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Največja tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Manifestacija v Trstu.

Srednje šolstvo in vseučilišče.

Govor dra. Otokarja Rybafa na manifestacijskem
shodu minole nedelje.
(Zvršetak.)

Trgovska in navtična akademija.

Za časa vladanja cesarice Marije Tere-
zije bila je v Trstu ustanovljena trgovska
in navtična akademija, na kateri se je po-
četkom poučevala tudi hrvaščina. Pred
10 leti pa je pouk hrvaščine na tihoma iz-
ginil iz tega zavoda! Pač, na jednom mestu
je še ostal — v rubriki na spričevalih.

Sedaj pa, po novi preuredbi, je izginila
tudi zadnja sled hrvaškega jezika, izginil je
isti tudi se spričeval.

Čul sem tudi — ne morem absolutno
trditi tega, ali čul sem od zanesljive strani
—, da je za pouk hrvaščine na tem zavodu
ustanovljen fond 30.000 goldinarjev. Ako je
to res, bi se morali vprašati sedaj, ko je iz
tega zavoda izginil pouk v hrvaščini: v kake
namene se porablja obresti od tega fonda?
Nam ne more biti znano, ali zanimivo bi
bilo vedeti to. Ker nam torej ni pozitivno
znano, kaj in koliko je resnice glede tega
fonda, poizvedovati hočemo o tem natančneje.
In čim bomo znali kaj gotovega, pozitivnega,
ukreniti hočemo potrebne korake, da se glav-
nica izroči svojem namenu.

Mi zahtevamo, naj se na ta zavod zopet
uvede pouk hrvaščine, katera bo gojencem
mного več koristila, nego pa francoščina in
grščina. Najzagrizenejši laški trgovci v Trstu
se poslužujejo v trgovini z Dalmacijo in
Balkanom hrvaščine in jemljejo v ta namen
v svoje službe potovalec večje hrvaščine,
katere pošiljajo po balkanskih deželah, da
jim tam dobivajo odjemalcev. To je torej naj-
eklatantnejši dokaz, da je pouk hrvaščine na
trgovinsko-navtični akademiji nujno potreben
in da so istega odpravili le iz sovražstva
proti našemu narodu. Govoriti bi mi bilo še
o državnih obrtni šoli, a ker je že pozno in
ker veje tudi na tem državnem zavodu proti
nam ista sovražna sapa, prehajam preko tega
k vprašanju

o jugoslovanskem vseučilišču.

Idejo ustanovitve vseučilišča, ki je med
nami že davno zaspala, vzbudili so zopet naši
visokošolci na Dunaju in v Gradu. Od l.
1848. je to vprašanje spalo a ed nami spanje
pravičnega. Prvi so sedaj prišli Italijani se
svoje zahtevo, naj jim država ustanovi itali-
jansko univerzo. Italijani, kateri niso nikdar
siti in kateri imajo že vsega dovolj, hoteli bi
imeti sedaj še svojo laško univerzo, če tudi
je njih v Avstriji mnogo manje nego nas

Jugoslovancev, če tudi imajo že sedaj laška
predavanja na univerzah v Inomostu in v
Gradu, med tem, ko nimajo Jugoslovani na
nobeni univerzi predavanja v svojem jeziku,
zbok česar je jugoslovanska univerza gotovo
mnogo nujnejše potrebna, nego pa laška.
Vendar jim moramo biti hvaležni, da so za-
čeli agitacijo, kajti s tem so vzbudili tudi
slovenske in druge jugoslovanske visokošolce,
da so tudi oni pričeli gibanje za ustanovitev
jugoslovanske univerze. Ogorčila nas je vseh
misel, da bi Italijani, katerih je v Avstriji
mного manje, nego nas, dobili prej univerzo,
nego mi! Ogorčila nas je tem bolj, ko je
vendar notorična resnica, da smo mi za Av-
strijo mnogo več storili, nego pa so storili
Italijani — ne: storili, ker storili sploh niso
še ničesar, ampak, kolikor so delali, so le —
podirali.

Med mnogimi drugimi prigovori, s ka-
terimi se oglašajo naši nasprotniki in torej
tudi nasprotniki ideji ustanovitve slovenske
univerze, je na prvem mestu ta, da Jugoslo-
vani nimamo dovolj učnih moči za samo-
stojno univerzo. Ta trditev je popolnoma ne-
utemeljena. Ako so Jugoslovani posodili Italia-
nom enega Tommasea, Nemcem pa takih učenja-
kov svetovne slave, kakor so Miklošič, Ja-
gič, Kranjc, Čizman, Kopitar, Vega, Močnik,
toliko lažje si dobe učne moči za lastno uni-
verzo!

Očitajo nam tudi, da nimamo potrebnih
knjig za tak najvišji kulturni zavod. Tako
očitanje je smešno. Kako pa je bilo pri dru-
gih narodih? Mar je kateri narod z neba
doli padel že učen?! Kako pa je bilo še
posebno pri Nemcih? So li mar oni imeli
prej potrebne knjige za vseučilišča, nego pa
vseučilišča sama?! Ravno to se je očitalo
tudi Čehom, ko so zahtevali, naj se praška
univerza razdeli v češko in nemško univerzo!
Tudi njim so očitali, da nimajo potrebnih
knjig! A sedaj so ravno Čehi, da si imajo
za sedaj še le jedno samo univerzo, v zna-
nosti in umetnosti daleč prekosili, ne samo
svoje nemške sodeželane, temveč vse avstrij-
ske narode, neizvemši avstrijskih Nemcev,
ki imajo nič manje nego pet univerz. Iz
vsega tega je razvidno, da so vsi prigovori
proti jugoslovanskemu vseučilišču prazni, da
je zahteva po ustanovitvi takega vseučil-
lišča opravičena in je tako ustanovljenje tudi
možno.

Ali bodimo pravični in priznajmo, da
smo tudi mi sami mnogo zakrivali na tem,
da smo tako zaostali. Imeli smo in imamo
jih še med inteligencijo mnogo takih, ki se
nikakor ne morejo navdušiti za osamosvojenje,
ker nimajo zaupanja v moč lastnega naroda,

ker obupujejo. Mi pa moramo gojiti trdno
vero, da vse dosežemo, ako se bomo dr-
žali starih idejalov, ne pa se cepili po
uzorih tujih narodov v liberalce in kle-
rikalce. In tako deljenje med nami je tem
nezmislnejše, ker so je jeli opuščati isti tuji
veliki narodi! Nikar se ne cepimo v kle-
rikalce in liberalce, ampak, držimo se Jurčič-
Tugomerjevega gesla: Trvd, neizprosen
bodi mož jeklen!

Španski državnik, učenjak, pisatelj in
mislec, sloveči Castelar, je že pred leti
izustil velepomembni izrek, da so roman-
ski narodi na večeru svoje moči
in kulture, germanski pa v jutru! A mi
gremo v tej sodbi lahko še dalje in pravimo,
da se je tudi germanska zvezda že
začela nagibati proti večeru! Na-
rod, ki se poslužuje takih sredstev, kakor
Angleži v južnoafriški vojni, kakor Nemci
na pruskem Poljskem, kjer pretepajo šolske
otroke že radi tega, ker hočejo isti moliti
Boga v svojem materinem jeziku, narod, ki
meče matere istih otrok v ječe zato, ker
so se zavzele za svoje mučene otroke,
narodi, ki postopajo tako bestijalno, kakor
so postopali isti Nemci v vojni na Kitajskem
in v kolonijah v Afriki: taki narodi se že
tresejo za svoje gospodarstvo! Postopanje Neme-
cev, kjer žive v dotiki z drugimi narodi, je
znamenje, da je germansko pleme začelo pro-
padati! Slovani pa ustajajo! Slovan gre
na dan!

Največji nemški pesnik Goethe se je
divil lepoti jugoslovanskih pesmi. Tak narod,
ki že v svoji priprostosti goji tako plemenita
čuvstva, kakor se pojavljajo v jugoslovanskih
narodnih pesmih, tak narod ima vse
lastnosti za najvišjo stopinjo izo-
mike.

Že takrat so pokazali Jugoslovani, da ne
znajo le rabiti handžarja, temveč, da so jim
tudi gule mile. Kako postopa n. pr. velika
slovanska Rusija v primeri z Germani, ki z
ognjem in mečem hočejo širiti svoje gospod-
stvo po svetu?! Medtem, ko Germani kri-
žem sveta uničujejo druge narode, zida
Rusija velikanske železnice in opravlja druga
znamenita kulturna dela po prostrani Aziji!
Ženska izomika je na Ruskem daleč preko-
sila žensko omiko v vseh drugih državah na
svetu. Medtem, ko se v »barbarični« Rusiji
ženstvu svobodno odpirajo vrata do najvišje
izomike in že stotine ženskih zdravnikov iz-
vršujejo svoj vzvišeni poklic, pa nimamo mi,
v naši kulturni Avstriji, niti ženskih srednjih
šol. Ako so že Rusi, ki so daleč od zapadne
Evrope, toliko dosegli, dosežemo mi to menda

toliko lažje, ker smo tako blizu »kulturnih« naro-
dov. A le, če bomo imeli svojo inteligencijo,
če bomo imeli uradnike naše narodnosti, bomo
znali, da smo enakopravni z drugimi narodi,
bomo čutili, da smo tudi mi doma v Av-
striji, z eno besedo: tedaj šele bomo lahko
vsklikali z Gregorčičem:

„Mi tu smo gospodarji,
in Bog in naši carji!“

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. decembra 1901

**Vseučiliščno vprašanje v parla-
mentu.** V sobotni seji poslanske zbornice
govorila sta nadalje za nujnost predloga glede
ustanovitve jugoslovanskega vseučilišča še
poslanca Klaić in Ploj.

Posl. Klaić je pričel svoj govor v
hrvaškem jeziku ter je nadaljeval potem
nemški. V imenu svojih hrvaških tovarišev
je izjavil, da popolnoma soglašajo z izvajanji
zastopnikov bratskega slovenskega naroda in
da bodo glasovali za nujni predlog. Govornik
je zahteval, naj juridične in filologične sku-
šnje, položene na vseučilišču zagrebškem,
veljajo v totranski državni polovici in je
slednjič polemiziral proti izvajanjem poslanca
Bergerja.

Glavni govornik »za«, dvorni svetnik
dr. Ploj, je dokazoval, da nujni predlog tem-
melji na resnih in stvarnih premišljevanjih
in globokem prepričanju, da je slovenska uni-
verza v resnici nujno potrebna in da obstoje
vsi predpogoji za isto. Tudi v državnem in-
teresu je, da se dvema milijonoma južnih
Slovancev daje najvišja šolska izobrazba na
podlagi materinega jezika. Mi ne zahtevamo,
kakor naši narodni nasprotniki, uzdrževanje
jezikovne krivice, temveč zahtevamo le, da
se najelementarnejše naše pravo do jednako-
pravnosti in varovanja našega jezika na uradu
in dostojanstvu ne tepta z nogami.

Govornik je menil, da ne ve, kje da
hoče minister v taki naglici dobiti učne moči
za laško vseučilišče, ko je bilo še celo za
nemško univerzo v Černovcih tako težko do-
biti potrebnih učnih moči. Polemiziral je proti
izvajanjem poslanca Bergerja in posebno proti
trditvi istega, da bi bila jugoslovanska uni-
verza le vzgojevališče za agitatorje, katera
trditev da je ravno tako nezmisljena, kakor
druga, da je Avstrija to, kar je, postala le
s pomočjo nemške krvi. Slovani so v težkih
časih s svojo krvjo branili Nemce pred azi-
jatskimi narodi, da so se mogli Nemci v miru
kulturno razvijati. Ako imenuje posl. Berger
jugoslovansko univerzo tujejezično, naj ve, da
so Slovenci za sedaj še v Avstriji in da je

kakor da sanja, potem pa se je stresnila, ka-
kor da jo je obšel grozen strah.

Nje povest je bila pretresljiva in tipična za
tedanje čase v Parizu. Bila je hči bogatega
grofa. Nje oče je ubežal iz Pariza, ker je
vedel, da mu je tam življenje v nevarnosti.
S seboj je ni hotel vzeti, ker se je bal, da
bi ga ovirala na begu. Obljubil pa jej je, da
jej bo, čim dospje tja, kjer se hoče ustaviti,
pisal, kako in na kakov način naj mu sledi.
Pri njej so ostale samo neka stara žena, ki
jo je takorekoč vzgojila in pa dve služkinji.
Čakala je od dneva do dneva na pismo očeto-
vito. Zastonj. Živela je v groznem strahu in
strah se jej je vekšal od dne do dne, ko je
morala gledati grozne prizore, ki so se vršili
tedaj. Obhajale so je grozne slutnje, slutila
je, da se jej bliža nesreča, ki jo vniči. In
slutnje so se ureničile na grozen način.
Ureničile v tej noči. To so bili trenotki —
je zatrdila žalostnim glasom — na katere so
bom vse življenje svoje spominjala se strahom
in grozo. (Pride še.)

P O D L I S T E K . 26

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Skoro se je Edvardu predstavil človek,
katerega mu je našel poštar, da ga sprovede
po mestu. Vnanjost njegova ni vzbujala po-
sebnega zaupanja. Lice mu je imelo izraz ti-
stih ljudij, ki imajo nekoliko širšo vest. Zato
je Edvard v prvi hip nekoliko osupnil. A
kaj je hotel?! Sam se ne bi vedel kam obr-
niti. Tako je moral biti še hvaležen in vesel,
da je sploh koga našel, ki pojde žnjim.

Spustil se je torej v pogovore se svojim
voditeljem. Kmalu je poizvedel, da mož dobro
pozna razmere markija in da mu je znano,
da je ta poslednji pobegnil. Celó več je
vedel, nego je poštar vedel ali hotel pove-
dati. Pripovedoval je, da je marki pred dvema
dnevi skrivaj odpotoval na svoje posestvo na
deželo.

— Torej bi ga jaz našel tam! — je
vskliknil Edvard.

— Teško. Skoro gotovo ne. Kajti izve-
del sem iz ust njegovih poslov, da misli ta-
koj odpotovati dalje v južno Francijo, ker
se tudi na svojem posestvu ne čuti prav
varnega.

To sporočilo je bilo za Edvarda zopet
skrajno neljubo presenečenje. Kakor da se je
odprl nov propad med njim in Lavro. Raz-
motati je hotel klopec, a isti se mu je zamo-
taval bolj in bolj. Vendar se je kmalu odlo-
čil, da pohiti za markijem na deželo. Izva-
biti od spremljevalca — kolikor je bilo to
sploh možno — obvestil, na katero stran da
leži posestvo markijevo, je sklenil, da si hoče
najeti konja in takoj odpotovati na markijevo
posestvo. V ta namen se je vnovič obrnil do
poštarka, naj mu da dobrega čilega konja, pa
naj stane kolikor hoče. A zopet tu se je po-
javila težava, kajti poštar je izjavil, da v
trenotku ni nobenega konja na razpologo in
da bo trebalo čakati vsaj par dnij. Ta nova
zamuda je bila Edvardu sila neprijetna, ko
so mu tla kar gorela pod nogami. Ali kaj je
hotel? Udati se je trebalo potrpežljivo tudi

slovenski jezik v Avstriji domač in ne tuj jezik. To, da bi se radi ustanovitve jugoslovenske univerze morala zavleči ustanovitev laške univerze, ni nikak argument. Slovenci imajo ob Adriji nalogo braniti integriteto Avstrije proti znanim poželjivostim na jugu. Izvajanja poslanca Jaworskega doprinešajo mnogo k temu, da se dosedanja odnosi med Slovenci in Poljaki znatno ohladje.

Parlament, ki ne zadovoljuje najnujnih kulturnih potrebam, ni več nikak parlament. Tudi če se v današnji seji — je nadaljeval govornik — ne doseže cilj nujnega predloga, Slovenci vendar nikdar ne opuste zahteve po ustanovitvi slovenske univerze in upati smemo, da v bližnji bodočnosti Ljubljana dobi jugoslovansko univerzo, ki bo razvijala uspešno delovanje za blaginjo Jugoslovancev.

S tem smo torej izpili glavne momente iz razprave o nujnem predlogu za ustanovitev slovenske univerze. Vsploh ni odgovarjal želji Slovencev! Mari naj radi tega obnemoremo, naj se umaknemo resignirano?! V prvo treba pomisliti, da narodi ne dosežajo svojih idejlov čez noč! Poglejte le v Italijo, koliko bojev, koliko težav je morala premagovati nacionalna ideja, a slednjič jih je vendar premagala! Mnoge je poparilo vedenje naše slov. delegacije v parlamentu. Umejem to! Tudi mi je nismo veseli, te naše ljube slovenske delegacije. Ali pa more biti fakt, da delegacija, ki slučajno zastopa sedaj naš narod na Dunaju, ni bila v tem važnem momentu na višini svoje velike in prelepe naloge, more-li biti, pravimo, ta sicer res nerazveseljivi fakt v zadosten razlog, da bi se narod odpovedoval svojim idejalom, da bi narod, ki ostaja, obupaval radi delegacije, ki je in — je ne bo!! Narobe, baš zato, ker delegacija ni bila na višini svoje naloge, mora narod sam tem energičneje nadaljevati zapričetno akcijo, s tistim mladeniškim navdušenjem, ki ne obupuje nikdar, ki se vedno nadeja in ki je nepremično uverjeno, da doseže svoj cilj. Mi moramo nadaljevati z manifestacijo za manifestacijo. In vsakemu članku, ki se bo pisal o tem vprašanju, in vsakemu govoru, ki lo vneemat srea za ta idejal naš, mora biti v motto priporočilo Jurčičevega Tugomera, navedeno tudi od dra. Rybaša: Trd, neizprosno bodi možjek len!

Včerajšnja izvajanja dra. Kōrberja. Bolj pogosto menda še ni noben avstrijski ministerski predsednik govoril o političnem položaju, nego g. Kōrber. To je sigurno znamenje, da položaj ni zdrav. Noben ministerski predsednik ni še tako pogosto prisegal, da ima dobre namene in da ni nikomur nasproten, nego dela to gosp. Kōrber. To vzbuja sum, da se g. Kōrber sam boji, da ne verujejo vsi v njegove dobre namene in v njegovo — nepristranost. Včeraj je zopet govoril in zopet prisegal in zopet rotil gospod Kōrber, kakor najdejo čitatelji v poročilu o včerajšnji seji; in — kakor se vsikdar — izživlje tudi to pot nas Slovane na priprave.

Že pojamu o namenu države, kakor se nam kaže v njegovem izvajanju na interpelacijo radi demonstracij v Lvovu, absolutno ne bi mogli pritruditi. On meni, da radi notranjih dogodkov v drugih državah ne smejo trpeti naše razmere do dotičnih držav! Tu treba že vprašati: kakov namen je državi! Menda ta, da so njeni lastni državljani zadovoljni, da je torej življenje na znotraj konsolidirano! Po takem morajo tudi odnosi na zunanje služiti izključno le temu namenu; in čim ne služijo, mora se jih država iznebiti in iskati drugih. Po Kōrberjevem pa so odnosi na zunanje za-se, glavni cilj, kateremu treba žrtvovati vse in tudi zadovoljnost na znotraj. Dejstva okolo nas pa nas uče, da je gospod Kōrber še precej osamljen se svojimi nazori, kajti tudi najnoviji čas nas uči, da drugi državni prav energično posezajo vmes in se prav nič ne boje kaliti mednarodnih odnosov, ako vidijo, da se je kakemu njih državljanu v notranjem druge države dogodila kaka huda krivica.

Govoré o političnem položaju je izjavil gospod Kōrber, da so vesti o namerjanem razpuščenju zbornice neosnovane. V resnici pa ni bil ves njegov govor nič drugega, nego le jako prozorno žuganje z razpuščenjem in absolutizmom. Utis njegovih besed je bil tak na svo zbornico in tako intenziven, da so takoj po seji šli k njemu načelniki nemških strank vprašati, kaj da nameruje. Tu je g. Kōrber seveda zopet tajil in je zatrjal, da označeni utis ne odgovarja resnici, ker vlada hoče tudi v bodoče, kakor je v

minolosti, storiti vse možno, da ohrani konstitucijo!

Čemu pa je g. Kōrber govoril o glasovih, ki da zahtevajo radikalno kuro? Zakaj pa je s takim povdankom odklanjal od sebe odgovornost pred zgodovino za to, kar utegne priti?! Zakaj se je pred bodočnostjo proglašal celó za rešitelja ustave in je v zvezi s tem govoril, kako smo že videli, da se je jedna ustava porušila?! Na zvršetku je gospod Kōrber govoril o neizogibnih potrebah domovine. Tu bi ga morali zopet vprašati, naj nam malce razloži svoj pojem o domovini!! Domovina je menda teritorij, na katerem biva toliko in toliko ljudij, ki sestavljajo jedno skupnost!! Vlada torej, ki vedno govori o potrebah domovine, a noče zadovoljiti onih, ki pojmu »domovine« dajejo še le vsebino: taka vlada pač nima pravice zavijati se v belo haljo nedolžnosti in valiti krivdo na druge — to je, ravno na tiste, ki niso zadovoljni in po nje krivdi!! Od vlade je po velikem delu zavisto, da-li so posamični sestavni deli disponirani za skrb za skupnost! Vlada jih mora vzdržavati v takem razpoloženju, in sicer z jednako pravičnostjo na vse strani!! To je nekako čutil včeraj tudi g. Kōrber, ko je slovesno protestiral proti očitaniju pristanosti vlade Nemcem na korist in je povdarjal, da je vlada hvaležna vsem strankam, ki povspesujejo delavnost parlamenta. Nam se zdi, da se g. Kōrber ni povsem točno izrazil tu. Bolj bi odgovarjalo resnici, ako bi bil rekel, da vlada rada vidi, da so jej vsi na uslugo! No, morda je tudi hvaležna v tajnih gubah svojega srca. Fakt pa je, neutajljiv fakt, da te hvaležnosti ne kaže jednako vsem, ampak le nekaterim, kar je ravno v povod, da so ozlovoljeni oni, ki ne uživajo vladine hvaležnosti — v dejanjih. Odločno moramo torej oporekati temu, da hoče g. Kōrber odvlati vso krivdo od vlade in jo navaliti na parlament, oziroma na posamične stranke parlamenta.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Vажne izjave ministerskega predsednika dra. Koerberja). Na interpelacijo radi postopanja policije o priliki dijaških demonstracij v Lvovu je odgovarjal dr. Koerber, da mora policija ob zelo težavnih razmerah vršiti svojo nalogo in da je vlada za to odgovorna, da se radi notranjih dogodkov v državah ne notijo mednarodni odnosi.

Na interpelacijo posl. Spinčiča in tovarišev radi zlostavljanja nekega hrvatskega delavca od strani obišinskih redarjev v Vižinadi, je Koerber odgovarjal, da je poredki okrajni glavar ukazal, naj se dotični redarji odstavijo. Ukrenilo se je tudi potrebno, da se taki dogodki ne bodo ponavljali in se o tej stvari vrši tudi sodnijsko preiskovanje.

Tekom razprave o drugem čitanju proračunskega provizorija govoril je ministerski predsednik dr. Koerber o političnem položaju. Izjavil je, da so vesti o namerovanem razpuščenju poslanske zbornice neosnovane. Omenjal je, da je na novoizvoljeni zbornici opažati sledi o minulih dogodkih in da treba že v naprej računati na večkrat pojavljajoče se prigodke, ki motijo mirno parlamentarno delovanje. Nasproti obtoževanju od strani Čehov je izjavil ministerski predsednik, da med vlado in nemškimi strankami vlada isto razmerje, kakor vlada med vlado in drugimi večimi strankami. Vlada je vsakomur hvaležna, ki povspesuje parlamentarno delovanje, ne more pa nikakor opustiti svoje neodvisnosti, katera zagotavlja ob enem tudi parlamentu vladno nepristranost. Koerber je nadaljeval, da vlada ni Čehom sovražna, temveč želi, da bi se v zbornico povrnil mir. Vlada ima neprestano pred očmi bodočnost države, ona hoče služiti tej bodočnosti in ve, da mora priti do miru, ve pa tudi, da mora priti do tega le potom treznosti in samozatajevanja, vsled čegar zahteva vlada od vseh strank nujneje nego kedaj prej — čednosti patriotizma. Vladi se usiljuje vprašanje, kaj je storiti, ako bo proces ozdravljenja parlamenta trajal predolgo. Konstitucijski mehanizem priporoča razpuščenju zbornice, dokler ne bo voljena zbornica z drugim mišljenjem in večjim veseljem do dela. Če bi pa prebivalstvo začelo postajati nestrpano in bi zahtevalo radikalno kuro, in ko se že oglašajo glasovi v tem smislu, in bi bila torej vlada, pa bodi tudi najresnejša in najvestnejša, v nujnem interesu drž. prisiljena, poseči po ustavi, pa bi bila zavse čase razbremenjena in zavarovana proti obsodbi po zgodovini;

da, ob gotovih okolnostih bi jo morali proglašati celo za rešiteljico države. Povzročitelju takega nasilnega čina, ubijalcu parlamenta, bi notranji glas vedno klical mea culpa. — Mi smo že videli propad jedne ustave in bi morali preprečiti, da bi se ta dogodek ne ponovil. Vlada hoče storiti vse možno, da prepreči tako katastrofo, da vpostavi mir med narodi, da dvigne duševno in gmotno blagostanje ljudstva ter ugled in moč države. Govornik je pozivljal poslance, naj se ozirajo na drž. potrebe ter je zaključil svoj govor z besedami: »Ne storite parlamenta krivim!« Seja se je na to pretrgala.

Ogorčenje proti Nemcem. V nedeljo je bil na Dunaju velik shod, katerega so se udeležili zastopniki vseh dunajskih Slovanov. Na dnevnem redu je bila jedna jedina točka: »Položenje poljskih šol v Nemčiji«. Na shod so stariši priveli tudi mnogo otrok. Govornik Bienkowski je rekel, da so dogodki v Vrešenu razburili ves poljski narod proti pruski vladi. In naj so ti dogodki še tako žalostni, to dobro posledico bodo vendar imeli, da so vzdrabili poljske duhove in ojačili energijo Poljakov. Dijak Bilinski je završil svoj govor: Poljski dijaki na Dunaju in v Avstriji se izjavljajo solidarni s stanovitno, narodno-zavedno poljsko mladino na Poznanjskem. Voditelj delaveev Slovik je konstatiral, da so bili obtoženci v vreškem procesu obsojeni na 18 let ječe. Govornik je ostro prijel poljsko žlahto, ki so pač v Avstriji, ne pa poljski politiki. Čeh Janča je izjavil v imenu češkega naroda Poljakom najpristraneje simpatije, Čeh Lewandovski pa je obžaloval, da se nijednemu poljskim poslancem ni zdelo vredno, da bi bil prišel na zborovanje.

Vsprejeta resolucija izraža solidarnost vsega poljskega naroda in ogorčenje pruskim oblastim. Nesrečnim žrtvam nemške poželjivosti izreka spoštovanje in iskreno sočutje ter pozivlje vse patrijote in poljske poslance v parlamentu, naj se zavedajo svoje dolžnosti in narodnega dostojanstva, naj branijo svete pravice na najenergičnejši način ter da naj tudi temu primerno urede svoje postopanje. Nadalje je shod sklenil, da je ustanoviti društvo za varovanje narodnih pravic ob mejah Poljske. Ko je neki dijak hotel braniti poslance, je navstala huda nevolja med zborovalci, pač pa so vsprejeli resolucijo, ki poljskim poslancem v državnem zboru avstrijskem izreka zaničevanje, ker niso prišli na shod.

Vojna v južni Afriki. Iz Pretorije, torej motni angleški viri poročajo, da so »komandi« generala Bothe razpršeni in potisnjeni proti severo-vzhodu. V zadnjem času so Buri večkrat resno napadali čete, ki varujejo železniško progo. Buri se pomikajo vedno bolj proti severu, ker jim je na jugu vsled gostih block-houses (male utrdbe) silno otežkočeno operiranje. Severno od železnice Delagoa Buri niso nadlegovani od Angležev in so preskrbljeni z vsem potrebnim. Dewet je s kakimi tisoč Buri južno od Heilbronna. Iz Johannesburga poročajo, da vlada med tamošnjim prebivalstvom največe vznemirjenje, ker je v obližji mesta burški poveljniki Delarey z več komandi. Iz Pariza poročajo, da je angleška vlada vsem tujim vladam razposlala okrožnice, v kateri zatrjuje, da konča južnoafričanska vojna najkasneje v maju prihodnjega leta.

Tržaške vesti.

Osebna vest. Kakor doznajemo, prispel je gosp. Viktor Kalister v nedeljo zjutraj iz Petrograda v Trst. Po večletni odsotnosti mej nas vrnivšemu se g. Kalistru naša dobrodošlica in osebno iskreno sožalje na britki izgubi, ki ga je zadela sè smrtjo blagopokojnega očeta njegovega in dobrotnika našega.

Pošteno lekcijo je dal včerajšnji »Avanti« italijanskim poslancem, in camorri sploh, radi njihovega postopanja, oziroma nastopa proti slovenskemu vseučilišču. Jako lepo in resnično je predočil Italijanom, kako kratkovidni so, ko se od Nemecev puščajo voditi za nos. Potem jih apostrofirala, zakaj da se raje ne postavijo na stran Slovanov, ki so izjavili, da oni niso proti italijanskemu vseučilišču, pač pa zahtevajo ob enem tudi svoje vseučilišče?! Na to vprašanje odgovarja »Avanti«: zato ne, ker Italijani raje vaprjemljejo od Nemecev — bree, nego od Slovanov uljudnosti! »Če bi vam Slovani (tako nadaljuje), ki so pravi mirovni sodniki

Avstrije in parlamenta, jutri ponudili univerzo, vi bi jo odklonili, ker v vašem programu nje nehumanen, negativen in nepošten, oslonjen na koničen steber: sovražstva proti Slovanom! Če Trst kedaj dobi italijansko univerzo, jo dobi iz rok drugih narodov, ki niso Nemei! Izdajice ljudstva in dežel! so torej vsi tisti, ki se svojim oslovskim ali nepoštenim postopanjem nabirajo za Trst le insulte, prepotence in bree od strani Nemecev ter se na tem še zahvaljujejo.

No, to je tisto, kar mi vedno pravimo Italijanom. Zato nam je v nekako zadoščenju, da je tudi med Italijani začelo nekaj svitati, da politika njihovih voditeljev ni družega, nego ples po ledu: Nemecev v zabavo in korist!

Sodrugom okolo »Rdečega prapora«. Vsikdar občutimo neko posebno zadoščenje, kadar moremo beležiti, da si je delavec-sromak odtrgal od ust, da položi svoj obol v dobrotvorno vrho: bodi v gmotno pomoč sotrpinu, bodi v kulturne svrhe. Na vsakem takim noviču visita, takorekoč, potna sraga in žulj ter dajata noviču posebno posvečenje ter posebno povzdignata plemenitost takih činov dobrotvornosti.

A baš zato, ker se veselimo plemenitosti čutov pri človeku z žuljavimi rokami, zdelo bi se nam frivolno, brezvestno, ako bi iz take plemenitosti izvajali hvalo — sebi. Mi beležimo take čine in puščamo čast njemu, komur gre!

Drugače sodrugi okolo »Rdečega prapora«! Če so le doznali, da so kje delavci podarili kaj v ta ali oni namen in če je le en sam »organizirani« in »razredno-zavedni« vmes, haló, pa vam udarjajo na veliki boben, da daleč doni tja v svet slava — sodrugov okolo »Rdečega prapora«! Pa kriče: »kaj pa storite vi nazionalisti, vi buržoazijci?! Kaj ste storili vi za tega ali tega?!« Tako se plemenitost dobrotvornosti tira v smaradne nižave zoperne samohvale!!

Ob vsaki taki priliki se bjejo ob pra kakor bahač: vidite nas tu, kaj pa storite vi! Vsaki novič, ki so ga darovali — drugi, naj služi njihovim strankarskim tendencijam!!

Kaj dat storimo mi? Ali bolje: koliko da storé vsi oni, ki ne stoji v vrstah »organiziranih«?! Sodrugi naj se le poskrbijo in naj se — sramujejo! Vsaki vseh teh, ki ne vidijo svojih nebes tam v ulici Boschetto, kjer se neki tudi-socialisti vesele svojega zavezništva z židovsko-kapitalistično camorro, vsaki vseh teh, pravimo, od imovitnika do najrevnejšega, je izvršil gotovo stokrat več činov dobrotvornosti sočloveku na korist, nego pa sodrugi okolo »Rdečega prapora«, ki vedno kriče kakor šarlatani na semuji, kažejo s prstom na druge »grešnike«, da le ne bi ljudje gledali njih in jih — spoznali!! Seveda: drugi ljudje imajo drugačen ukus in drugačne pojme o pristojnosti, nego pa oni okolo »Rdečega prapora«! Ne zahtevajo, da bi se jim v javnih listih slava pela radi vsakega čina zasebne dobrotvornosti, kamoli da bi zahtevali, naj se jim poje slava, ko so kaj darovali — drugi!

S tem bodi zaključeno poglavje o zasebni dobrotvornosti in preidimo k poglavju o javni dobrotvornosti, to je: tisti dobrotvornosti, ki se pojavlja v organizaciji. In ta je, po našem prepričanju, nerazmerno važnejša. Na to polje pridite, o gospodje okolo »Rdečega prapora«, in primerjajte se z nami?! Kaj ste že storili v Trstu na tem polju?! Povejte! Pokazite! Mi pa moremo, hvala Bogu, pokazati na lep kos takega dela, na lepo vrsto činov takega dobrotvornosti! Naše stranke delo stí obe mogočni podporni društvi in požrtvovalnosti in poštenju v upravi se je zahvaliti, da stí ti društvi v varno zaslombo svojim členom in da vrhu tega razpolagati s tisoči premoženja. Kdo je ustanovil in kdo žrtvuje za našo kmetijsko družbo, ki se trudi, da v kmetu širi pouk, zmisel za racionalno gospodarstvo?! Mari zavod sv. Nikolaja, ki zahteva velikih žrtv, služi gospodi na korist?! Kdo je ustanovil celo vrsto družih gospodarskih zadrug po naši okolici, ki naj služijo v podstavo za gospodarsko samosvojenje našega ljudstva?! Kdo pokriva velikkanske potrebe za borbo v Istri?! Borbo, od katere izida je odvisno tudi gospodarsko osamosvojenje iz gospodarskega suženjstva, odrešenje iz krempljev izsesevaleev, vampirjev, ki so tesni narodni in politični somišljeniki tiste camorre tržaške, s katero so izvestni tudi-socialisti v najdivnejem prijateljstvu!!

Kdo žrtvuje, kdo daruje v ta veliki, velehumanitarni namen, ne da bi kakov javni list govorilo o tem?! Ali naj govorimo tu o blagoslovu, gospodarskem blagoslovu, ki ga naša posojilnica in hranilnica rosi med naše ljudstvo?! In kdo je ustanovil ta zavod? Kdo ga vodi in povzdiga dalje z vsi požrtvovalnostjo in ljubeznijo? Ljudje naše stranke so to!! In to da ni dobrotvorstvo?! Dobro je, lepo je, plemenito je, ako kdo daruje bližnjemu v sili novčič, desetice, krono, ali goldinar, ali važnejše je, ako žrtvuje za institucije, ki zagotavljajo trajno pomoč. Mari gospa udova Kalister ni storila velikega čina dobrotornosti, ko je našim humanitarnim zavodom podarila nad 20.000 K?! Nam pa ni prihajalo na misel, da bi tako plemenito priliko zlorabljali v to, da bi metali kamenje na druge, kakor so to storili sodrugi okolo »Rdečega P.« povodom smrti blagega Ivana Dolencea!

Mari vsi ti zavodi ne služijo v prvi vrsti širokim slojem, našemu delavnemu ljudstvu na sploh?!

In komu prihajajo na dobro žrtve, ki se od slov. življa v Trstu pokladajo v kulturne namene, zlasti za šolo?! Mari ne delavskemu stanu? In mari ta stan ne potrebuje v prvi vrsti povzdige svoje kulturne stopinje, da se bo mogel braniti v trdem boju za ekzistenco?! Mari ni dobrotvorec oni, ki žrtvuje kaj v tem pogledu?! Ali koliko so že žrtvovali sodrugi okolo »Rdečega« za naše šolstvo?! Koliko?! — jih vprašamo še enkrat. In so-li mar izrekli se le eno samo dobrohotno besedo, ali celó besedo vspodbuje?! Ne, nikoli. Pač pa še zasmujujejo tiste, ki kaj žrtvujejo za naše slovensko šolstvo, za zavode, ki naše ljudstvo najedino pravilno podlagi, po jedino pravem pedagogičnem načelu: na podlagi materinega jezika!

Da, gospodje okolo »Rdečega«: vi vršite dan na dan zločin na največi dobrotnici našega ljudstva, na naši šolski družbi!

Avete capito?! Izvali ste nas in mi smo vam odgovorili! Govorili — o tem smo uverjeni — iz tisočev slovenskih src v Trstu!

V pojasnilo. Zadnja »Naša Slova« omenja oni dve naši notici, v katerih smo grajali črnogorsko vlado radi nepotrebne rabe neslovenskih jezikov ter popolnoma soglasja se stališčem, katerega je zavzel naš list, zraven pa še dodaja, da je Črnagora imeovala svojim konzulom v Trstu osebo, ki je odločno nasprotna zahtevam tržiških in sploh primorskih Slovanov. Oni rodoljub pa, ki nam je že na našo prvo notico dopisal pojasnilo, nam raznanja z ozirom na notico v »Naši Slovi«, da je bilo tisti nam primorskim Slovanom sovražni osebi, na katero misli »Naša Slova«, le začasno poverjeno vodstvo črnogorskega konzulata, ter da je ravno on, ki nam je podal dotično pojasnilo, oziroma, ki je branil postopanje črnogorske vlade, prepregel, da ni zgoraj omenjeni provizorični črnogorski konzul bil imenovan definitivnim. — Toliko resnici na ljubo in na prošajo dotičnega rodoljuba.

Drobne vesti. Tatvina. Vrtnar Josip Jurkovič, stanujoči pri sv. M. M. zgornji, je ovdil večernj na inspektoratu pri sv. Jakobu, da mu je njega uslužbenec, 18-letni Fran K., ukradel iz stanovanja 70 srebrnih kronic. Ljubitelja tujega imetja so kmalu aretirali in odvedli v brezplačni hotel Tigor, kjer mu za nekaj časa ne bo trebalo nikakih kronic.

Okradeni ribiči. V soboto zvečer so trije ribiči, stanujoči v Miljah, nastavili mreže med zavodom sv. Marka in Punta sottile. Drugo jutro so prišli, da bi mreže izvlekli iz morja, ali v svoje preneprijetno presenečenje so opazili, da so jim ponoči nepoznani lopovi mreže ukradli. Siromašni ribiči imajo škode nad 600 K in so tatvino naznanili policijskemu komisarijatu v Miljah. Vse dosedanje iskanje in poizvedovanje je bilo brezuspešno.

Stržiških ulic. Večraj jutro je neka gruča tržiških otročjev dražila in nadlegovala briveca Ernesta Heide v ulici Muda vecchia. Heide, videči, da si ta brezobrazna mularija hoče vzeti malo preveč svobode žnjim, pograbil je najbolj predrznega in ga dobro oklofotal. Malo pozneje je prišel oče oklofutane in predrznega dečka k brivcu in mu začel žugati, da se bo radi sina maščeval. Briveca ni ta obisk nič kaj razve-

selil in je dolecu pokazal, kje so vrata. In ko obiskovalec le ni hotel ven, vrgel ga je brivec slednjič skozi vrata. Ali oče fantalina se je hotel maščeovati in razbil je več šip brivčeve delavnice. Ali tudi njemu je bilo usojeno uveriti se, da se ne sme nekažneno razbijati tujih šip! Redar ga je povabil na policijo na primerne pogovore in razgovore.

Iz-pred porotnega sodišča. Včera je vršila razprava pred tukajšnjim porotnim sodiščem proti 19-letnemu mehaniku Rudolfu Kaiserju, rojenemu v Pulju, pristojnemu v Trbiž in toženemu radi motenja vere, storjenega s tem, da je dne 22. oktobra t. l. poslal nekemu svojemu sorodniku v Pulj eno številko tukajšnjega socijalističnega lista »Laboratore«, povito v neki papir, v katerem se je nahajal en zvezek anarhistične knjige »La peste religiosa«, sramoteče vero. To pošiljanje so zaplenili na pošti v Pulju. Po kratkem preiskovanju se je doznalo, da je isto knjigo ekspediral v Pulj Kaiser in policija ga je dala aretirati. Aretirancec je priznal, da je on res odposlal. Na preiskavi v njegovem stanovanju so našli vse polno anarhističnih spisov in knjig. Radi teh obdolženj je moral večraj odgovarjati pred sodiščem. Po večernem razpravljanju so porotniki potrdili krivdo z 9 glasovi proti 3, a samo radi proslavljanja anarhističnega mišljenja. Na podlagi tega izreka je sodišče prisodilo obtožencu mesec dni zapore. Obtoženec se je zadovoljil s prejeto kaznijo. Tej razpravi, ki se je vršila pri zaprtih vratih, je predsedoval svetnik Petrovio, državno pravdniltvo je zastopal državnega pravdnika namestnik Clarioti in obtožena je branil odv. Camboni.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 11. decembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Nuova 1, vozički, svetiljke, aparati na plin, pohištvo, mehanični predmeti in razno, ulica Nuova 5, hišna oprava, botiljke in dva zaboja mineralne vode; ulica Geppa (kréma): ulica Barriera vecchia 25, pohištvo, oprema v zalogi, 1 ura; ulica Molin a vapore, kočija; ulica Farneto 33, pohištvo in glasovir; ulica Solitario 31, brusilni kamea; Korzo, hišna oprava; ulica Nuova 33, hišna oprava; ulica Torrente 26, steklene omare in priprave za kopolj; ulica del Bosco 32, kočija; ulica della Zonta 2, tiskarniški stroj; ulica Rossetti 7, oprema v zalogi in pohištvo.

Vremenski vestnik. Včera je toplota ob 7. uri zjutraj 7° 6 ob 2. uri popoldne 10°. — C^o. — Plakomar ob 7. uri zjutraj 761.3 — Danes plima ob 8.18 predp. in ob 10.0 pop.; oseka ob 2.42 popoldne in ob 3.17 popoldne.

Za »Božičnico« so darovali: g. Marija Jamšek 20 K, g. Ivan Pogorele, c. k. poštni kontrolor, g. Fran Tomšič, nadučener v Pragi po 10 K, g. Katinka Kenda, g. Matej Sila, dekan v Tomaju, g. Vekoslav Rebek v Sežani, g. Pavla Vučković, g. Dragotin Šiškovič, trgovec v Črnenkalu po 5 K, gospa Verginija Furlani, g. Fran Bakovec, župnik v Trvižu, g. Marija Dekleva po 4 K, gosp. C. Košmerlj 3 K, g. Marija Wartbuehler 2 K 60 st., Neimenovana v St. Petru 3 K, g. R. Logar, župnik v Pregarjih, g. Simon Gregorič, likar v Renčah, g. Vinko Zamlič, župnik v Voloskem, g. Josip Elznic, župnik v Rodiku, g. Mijo Kuščer, gđ. Aneta Kuketž v Laškem trgu, g. Adolfin Hraševc v Gradu, g. Pavletič, župnik v Mirnu, g. Milko Šaselj, župnik v Šmarjah, gosp. Ivan vitez Nabergoj na Proseku, g. Jakob Čemažar, kapelan na Opčinah, g. A. Pertot v Bazovici, g. Josip Zelen, posestnik in Ivan Zelen trgovec, oba v Senožcah, gđ. Marica Živec v Skopem, g. Ivan Škrjanc, župnik v Vremah po 2 K, g. Ana Wiesel v Divači 1 K, g. Štefan Jenko, župnik v Podgrajih 1 K 80 st., g. V. z Opčin 2 K, g. Kariž 40 st., g. Lavrenčič, inženir 2 K.

Pri »Miklavževem večeru« so vstopnino preplačali sledeča gospoda: g. dr. Rybářeva, g. Anton Žitko po 1 K, g. Kovač M., g. dr. Slavikova, g. Ukovič, g. Skuk po 60 st., g. V. Grebene 80 st., g. Fran Žitko 50 st. in zavoj sadja, g. Štopar Roza, Metla I. po 20 st. — Srčna hvala vsem!

»Brivec« je danes izšel; ima nove krasne, velike slike, še večje so, nego sam »Brivec«; smešnice ima pa take, da so trije staveci, ki so ga slagali, od smeha počili. Garantira se, da nima nikakega tiskovnega pogrška. Kdor plača 10 stot., se lahko osebno prepriča o resničnosti vsega tega.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bralno in pevsko društvo »Ladija« v Devinu bo imelo dne 15. decembra ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v društvenih prostorih po nastopnem dnevnem redu: Nagovor predsednika. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Volitev dveh pregledovalcev računov. Volitev predsednika. Volitev 6 odbornikov. Morebitni nasveti in predlogi.

Vesti iz Kranjske.

* Velik obrtni shod je bil predvečraj v Ljubljani. Shodu je bil namen, da se potegne za zboljšanje obrtnega reda in za odpravo obrtnega dela v prisilni delavnici in v kaznilnici ter da obrtnikom pokaže potrebo, da se organizirajo.

Obrtnikov je bilo zbranih kakih 300 z mesta in z dežele. Poslednjih skoro več nego mestnih, tako kara namreč »Slovenec«. Shod je vsprejel tudi resolucijo za vseučilišče.

* Slovensko umetniško društvo v Ljubljani je priredilo v nedeljo zvečer glasbeno akademijo na čast slavnemu češkemu skladatelju dru. Antoninu Dvořaku.

* Slovenci na Kranjskem med seboj. Včera se je imela vršiti pred porotniki ljubljanskimi razprava vsled tožbe g. dr. I. Brejca proti odgovornemu uredniku »Slov. Naroda«, gospodu Josipu Nolliju. No, ta dva gospoda sta se poravnala in je vsled tega razprava odpadla.

V petek in soboto pa se je vršila razprava proti glavnemu uredniku »Slovenca«, g. dru. Evgenu Lampetu, in odgovornemu uredniku, g. Ivanu Rakovec, vsled tožeb občinskih svetnikov ljubljanskih, oziroma župana Hribarja, ženskega telovadnega društva, g. dr. Tavčarja in gospe Tavčarjeve. Na podlagi izreka porotnikov sta bila obtožena obojena: g. dr. Lampe v 1000 K globe, g. Rakovec pa na 100 K globe. — Pa nam še očitá kdo, ker se zgražamo na takih oblikah boja, ki naše stranke tirajo pred sodišča in absorbirajo malo ne vso inteligencijo, vse intelektualne sile, ki jih hrani narod v sebi in ki bi mogle sicer neizmerno mnogo ustvarjati na blagor in za povzdigo naroda.

Vesti iz Štajerske.

— Iz Graclea nam pišejo: V nedeljo dne 8. t. m. je slovensko društvo »Napreč« v Gradu v gostilni »Stadt Triest« priredilo zabaven večer, ki se je nepričakovano dobro obnesel. Dasi dvorana ni ravno majhna, vendar je bilo prišlo toliko gostov, da je skoro tretjina njih morala zopet oditi, ker ni bilo več prostora. Videli pa smo na veselici najodličnejše zastopnike graških Slovencev, obilo slovenskih obrtnikov in delavcev in mnogo slovenskih visokošolcev. Bilo je tudi Belgarov, Hrvatov in Čehov; celó Rusi so bili zastopani po enem jako odličnem gostu iz Ruske. Veselica sama se je izvršila na občo zadovoljnost: jako dobro. Tako peveci, kakor zbor mladih tamburašev, ki se je v našem društvu še-le prav osnoval, so izvrstno rešili svojo nalogo. Burno ploskanje jih je večkrat prisililo, da so morali še enkrat zapeti ali zamburati. Nastopil je tudi govornik, ki je opozarjal na važnost gospodarskega razvoja med Slovenci. Govor je bil jako umesten. Da bi le skoro vse zavedne Slovence prešnilo prepričanje, da se nam bo možno ubraniti potujčevanju le tedaj, ako se gospodarski okrepimo, da dobimo v svoje roke primeren delež, na obrti in trgovini. Govornik je izlasti povdarjal neko zlo, ki nas Slovence zadevle z bok gospodarske zaostalosti naše, dejstvo namreč, da se leto za leto na tisoče in tisoče Slovencev radi pomajkunjá dela in kruha seli na tuje, kjer se nam, do malega, potujčujejo. In kako krasna je lega naših dežel ob najbolj razvitih deželah in ob morju, kjer se trgovina mora razvijati nehoté in že od sebe. In vendar, kako malo trgovine imamo Slovenci v rokah! Ravno tako so naše dežele bogate in imajo vse pogoje za razvoj obrti in industrije, ker imajo dosti in dobrega premoga in velikih voda. Le naša zaspornost je kriva, da naše dežele niso še na oni višini, na kateri bi že morale biti. Govornik je torej jako dobro storil, da je na to opozarjal.

Za veselo zabavo se je konečno tudi poskrbelo s srečniki in s šaljivo pošto. Prej omenjeni govornik, g. iurist Vekosl. Kuketž, je navdušeno spregovoril še nekoliko besed v stvari, ki je na dnevnem redu, namreč o slov. vseučilišču, in je pozival, da ob

tem velevažnem [vprašanju neomahljivo vstrajamo, dokler se nam zahteva ne izpolni, na kar so zadoneli viharni klici: »Živela slovenska univerza«.

Slavnemu odboru »Napreč« je samo častitati na izbornem vspehu te veselice in želeli je, da se skoro zopet snidemo ob slinli priliki.

Književnost in umetnost.

»Slovenke« št. 11. ima sledečo vsebino: O razmerah proletarskih žen. Ivanka. — Sveča. Utva. Trst. — Ljubezen. Mednedejanka. Zofica Kveder. Praga. — Noč. Utva. Trst. — Zavarovanje za starost in obnemočnost. Ivanka. — Vseučilišče v Ljubljani in slovensko ženstvo. Ivanka. — Štiristoletnica hrvatske umetne književnosti. — Pozna pa še ne prepozno. Božidar Tvorcov, Kaluga. — Nove knjige. — Beležke.

Slovenska šolska Matica. Knjige »Slovenske šolske Matice« za l. 1902 se že tiskajo. Društveniki dobe za to leto troje knjig in sicer: 1. Letopis, 2. Slovenski pouk, 3. Realna knjiga (Zgodovina I. snopič). Zaradi različnih težav, ki so v začetku s takim podjetjem združene, menda ne bo mogoče, kakor je bilo naznanjeno, razpošiljati knjig pred Božičem. Častite društvenike se prosijo malo potrpljenja.

(Dalje na četrti strani).

Prva tržiška tovarna

za posebrnjevanje ogledal
Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).
Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe
vseh velikosti, popravljanje pop
kvarjenih ogledal ter zboljšanje
po zelo ugodnih cenah.

PRVA TOVARNA za čopiče in ščetke

Svetko D'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specialiteta čopičev za židna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfümov, listnic, novčark, možnjičkov itd.

Vse po jako niskih cenah.
V prepričanje se prosi blagofoten obisk.

Velikanska rastava pohištva in
tapecarij. Izvenredno ugodne
cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečo.

Pozor na ta užig na zamašku !!!
MATTONI'S GIESHUBER

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitana in Via Ribergo št. 21
Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Brzovajna poročila.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 10. (B.) Kakor javljajo listi iz Pretorije je Dewet v bližini Heilbronna združil 2000 mož ter je skoro popolnoma obkolil polkovnika Wilsona in njega Kitchenerjeve lovec. Polkovniku Ringtonu se je po ostrem ponočnem maršu posrežilo osvojititi angleške čete, ki so bile v nevarnosti.

Spor med Argentino in Čili.

SANT JAGO 9. (B.) Novinstvo povdarja soglasno. Mirovne namene čilske vlade in prizadevanje iste, da bi se čim prej prišlo do rešenja vprašanj, ki obstoje med Čili in Argentino. Čili da nakupuje križarje in razruševalce torpedovk le v nadomestilo za prodane križarje ter namerja reorganizacijo mornarice po prodaji zastarelih ladij.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 9. do 30. novembra poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo »Slov. Nar.« 153-21 K, uredništvo »Slovenec« 32-20 K, »jour fixe« obeh šentpeterskih podružnic v Ljubljani 210 K, Marija Pesjak v Kamni gorici volilo + Mih. Pesjaka 900 K, moška podružnica v Trbovljah 68-24 K, ženska podružnica v Črnomlju dohodek veselice 104-58 K, (po St. N.) solčevski župnik Mil. Šmid dar Mohorjanov 19-80 K, kapl. Fr. Gomilšek pri Sv. Barbari pod Mariborom ob sestanku prijateljev in čestitec novega doktorja J. S. mreka za mutsko šolo nabranih 17-20 K, podružnica za Steben in okolico 21 K, Kolarič na gostiji Mikl-Kočevar v Tredišču nabranih 35 K, posoj. revizor Fr. Jošt v Velikoven nabranih 6 K. — Meseca novembra je družba imela 2141-63 K dohodkov in 2391-56 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Met.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenk tudi malih. Angleške ščetke za čiščenje okuvala, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zolovje čistiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Remeljni v velikem izboru, bukove debla orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, degice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schroeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniš krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku šte. 22 I. nadstropje priporoča čistiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modri.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uganjanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gl. nagrade.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franco na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Operatèr kurjih oces, (Kalisty) vrb. specialista Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih oces in zraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopalšč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«, Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kožo, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
- Mline, Podjetja za napravljanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.

Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomijeno, nego tudi belo in brez peg. Solinčne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; antiseptično demar 2 gl. s postu. vred.

ANTIRHEUNIN - MAZILLO

proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 novč. 2 lončiča 2 gl. 4 lončiči gl. 3-20. * poštnino vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“

On čisti kri, ker je najboljšje domače zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soko ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanem vsakemu lončiču.

Prof. Dr. Concilije

INJECTIO VEGETABILE

st. I., II., III. ter **CAPSULE VEGETABILE** za tajne bolezni

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50 novč., — 48 steklenič 8 gl. s poštnino ako se denar naprej pošlje lekarji

„SALVATOR“

v Varaždinu (Hrvatsko) **FR. RIEDLA** lekarna k „SALVATORJU“ VARAŽDIN (Hrvatsko)

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILLO.

Žrebanje nepreklicno 16. januarja 1902.

Loterija za ogrevalne sobe glavni dobitok 40.000 kron vrednosti.

Srečke po 1 krono.

priporočajo: Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Zagreb, 30. aprila 1901

Gg. Žnideršič & Valenčič

ilir. Bistrica

prva kranjska tovarna testenin.

Gospod J. Weiser je prejel danes odposlane makarone ter Vam moramo izreči

največje priznanje

kajti blago je v istini izvrstno.

Prva zagrebska agenturna zadruga.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
 Črna istrska „ „ 36 „
 Istrski refošk „ „ 48 „
 Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in kouserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskemu liceju.

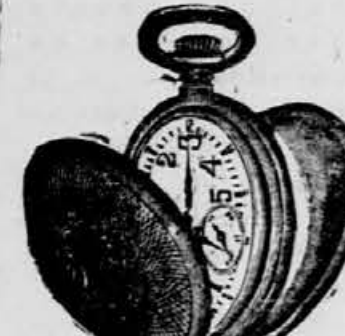
Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom poštним, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opretili edino razprodajo novozidane originalne genske 14-karatne remont ure zlatelektro-plaque, „sestav glashütte“. Te ure imajo protimagnetične preciziski

urni stroj so najtančnejše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisмено jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam možnost od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plauge za gospode ali dame (tudi ovrtnjice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaša, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštnem povzetju ali predplačilu.

Naročbe je pošiljati na Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluhorojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opisiš Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se zamore z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes. 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Proti kašlju in kataru

— hripi (influenca) —
 kakor tudi proti
 naj se uporabljajo edino le
 katramne pastilje Ravasini
 skatljica po 80 stotink.

Proti zagrljenju in grlobolu
 se priporočajo
 Ravasinijeve pastilje
 od ogošnjene sladke škorje
 skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v
LEKARNI RAVASINI
 v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
 kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Vitali & Varlabasso; v Beki: lekarna Prodanu; v Gorici lekarna Cristofaletti in Pontoni.